

București, 5 decembrie 2022

ÎN ATENȚIA:

DOMNULUI MARCEL BOLOȘ
MINISTRU
MINISTERUL INVESTIȚIILOR ȘI PROIECTELOR EUROPENE

DOMNULUI ALEXANDRU RAFILA
MINISTRU
MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

SPRE INFORMARE:

DOMNULUI ȘTEFAN-SEBASTIAN BUSNATU
CONSILIER ONORIFIC
MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

Ref : Inițiativa EU “Healthier Together” privind Bolile Netransmisibile

Stimate domnule ministru Boloș,
Stimate domnule ministru Rafila,
Stimate domnule Busnatu,

În numele Camerei de Comerț Americane în România (AmCham România), prin Comitetul de Sănătate, vă înaintăm prezenta adresă pe subiectul inițiativei Uniunii Europene „Healthier Together” privind Bolile Netransmisibile (BNT). Vă rugăm să luați notă de solicitarea AmCham România de a stabili o întâlnire comună cu persoanele responsabile de pregătirea Programului Operațional pentru Sănătate 2021-2027 (atât din cadrul Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, cât și din Ministerul Sănătății) în vederea analizării opțiunilor în care această inițiativă foarte importantă va deveni o prioritate de finanțat având în vedere că Programul Operațional pentru Sănătate nu este încă aprobat, iar inițiativa a fost lansată în iunie 2022.

După cum știți, bolile netransmisibile sunt responsabile pentru 80% din povara bolilor în statele membre UE și pentru aproximativ două treimi din toate decesele din regiunea europeană. Acestea nu afectează doar speranța de viață, ele afectează negativ și calitatea vieții și oportunitățile de participare active în societate ale persoanelor care trăiesc cu BNT și ale familiilor acestora. Cu toate acestea, nu mai mult de 3% din bugetele naționale pentru sănătate sprijină promovarea sănătății și prevenirea bolilor. Costurile tratării BNT sunt mari și se așteaptă să crească, mai ales având în vedere îmbătrânirea populației din UE. Acest lucru reprezintă, de asemenea, o povară mare pentru sistemele naționale de sănătate. Mai mult, anul 2021 a demonstrat că persoanele care suferă de BNT pot fi mai afectate de alte boli precum COVID-19. Îmbunătățirea promovării sănătății și a prevenirii bolilor pot reduce prevalența BNT cu până la 70%.

Inițiativa UE privind Bolile Netransmisibile (BNT) își propune să ajute țările UE să reducă povara bolilor netransmisibile și să îmbunătățească sănătatea și bunăstarea cetățenilor prin consolidarea sprijinului

pentru acțiunea statelor membre și a părților interesate relevante în acest domeniu. Inițiativa sprijină statele membre în atingerea țintei 3.4 din Obiectivele de dezvoltare durabilă: reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de BNT până în 2030. În plus, inițiativa contribuie la reducerea poverii asupra sistemelor de sănătate și protecție socială și contribuie la o dezvoltare mai sănătoasă, forța de muncă și societăți mai rezistente.

În contextul acestor evidențe, nevoia de a adresa BNT la nivel național este cu atât mai mare. O direcție în acest sens ar fi armonizarea cu strategia de boli cardio și cerebrovasculare, care este momentan în lucru la nivel național și luând în considerare bunele practici ce pot fi desprinse din PNCC, care tocmai a fost lansat. Accentul aproape exclusiv pe COVID din 2020 a avut consecințe negative în afara domeniului bolilor infecțioase. Diagnosticul și tratamentul bolilor netransmisibile au fost amânate cu forța. Activitățile de prevenire și promovare a sănătății au fost suspendate exact atunci când stilul de viață al oamenilor și sănătatea mintală s-au deteriorat, ceea ce a condus din nou la o cerere crescută de asistență medicală cauzată de complicațiile bolilor netransmisibile. Cu alte cuvinte, o situație care era deja gravă a devenit și mai provocatoare. Reducerea poverii BNT ar trebui să facă parte din eforturile noastre ca țară de a reconstrui un sistem de sănătate cu adevărat centrat pe pacient.

În anexa acestei scrisori vă înaintăm propunerile noastre privind îmbunătățirea punctelor critice identificate mai sus. Sperăm că abordarea acestor probleme va reprezenta un pas important spre tratarea BNT ca o prioritate centrală pentru perioada viitoare. Reiterăm solicitarea de a ne întâlni și a dezbate principalele căi de adresare a acestei problematice.

Vă asigurăm de dorința noastră de cooperare constructivă în vederea îmbunătățirii sistemului de sănătate din România și rămânem la dispoziția dumneavoastră pentru continuarea acestui dialog.

Cu deosebit respect,

Roberto Musneci
Președinte, Comitetul de Sănătate
AmCham România

Anexa 1:

Inițiativa UE privind Bolile Netransmisibile (BNT) își propune să ajute țările UE să reducă povara bolilor netransmisibile și să îmbunătățească sănătatea și bunăstarea cetățenilor prin consolidarea sprijinului pentru acțiunea statelor membre și a părților interesate relevante în acest domeniu.

Inițiativa sprijină statele membre în atingerea țintei 3.4 din Obiectivele de dezvoltare durabilă: reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de BNT până în 2030. În plus, inițiativa contribuie la reducerea poverii asupra sistemelor de sănătate și protecție socială și contribuie la o dezvoltare mai sănătoasă, forța de muncă și societăți mai rezistente.

BNT includ următoarele cinci componente: boli cardiovasculare, diabet, boli respiratorii cronice, sănătate mintală și tulburări neurologice și factori determinanți ai sănătății.

Toate componentele includ o dimensiune de echitate în sănătate, sprijinind astfel reducerea inegalităților în materie de sănătate. În timp ce componentele abordează provocările fiecărui grup de boală, inițiativa promovează, de asemenea, o abordare integrată și coordonată nespecifică unei boli pentru prevenire și îngrijire.

Inițiativa promovează abordări centrate pe pacient care țin cont de comorbiditățile existente.

Pentru a atinge acest scop, Inițiativa "Healthier Together" a UE privind bolile netransmisibile:

- identifică priorități, ținte și inițiative bazate pe dovezi și/sau promițătoare preferate de statele membre și de părțile interesate relevante (profesioniști din domeniul sănătății, organizații ale societății civile, organizații de pacienți etc.) în domeniul bolilor netransmisibile
- cartografiază, organizează și concentrează acțiunile și instrumentele Comisiei pe această temă, ajutând statele membre cu cunoștințe, guvernare, identificarea celor mai bune practici, colaborare și finanțare.

Este pentru prima dată când Comisia abordează principiile BNT într-un mod sistematic și pragmatic. Aceasta abordează principalele domenii ale provocării BNT, în timp ce vizează acțiuni bazate pe prioritățile statelor membre. Este o oportunitate majoră de a genera un impact asupra unui domeniu cheie al poverii sănătății și asupra nevoilor statelor membre.

Inițiativa UE privind BNT sprijină și adaugă valoare și coordonare eforturilor naționale de a reduce povara umană și financiară a bolilor netransmisibile și de a reduce inegalitățile legate de sănătate. Contribuie în acest fel la reziliența societății UE și la sustenabilitatea sistemelor de asistență medicală și de protecție socială. Acest lucru se realizează în primul rând prin implementarea acțiunilor de promovare și prevenire a sănătății: pentru ca statele membre să reproducă cele mai bune practici, să elaboreze linii directe, să lanseze abordări inovatoare etc. Părțile interesate vor fi sprijinite în acțiuni care pot contribui la aceleași obiective.

Ca exemplu, statele membre au avut oportunitatea de a propune acțiuni pentru Bolile Cardiovasculare

1

---

¹ Pg 32,2022. DG Sante - Healthier Together EU Non-Communicable Diseases Initiative guide

Țările ar putea dori să implementeze un set de acțiuni pentru a spori eforturile în prevenirea și gestionarea bolilor cardiovasculare. Posibilele domenii prioritare la care țările ar putea dori să lucreze în această direcție sunt:

- Prevenirea apariției și progresiei bolilor cardiovasculare.
- Detectarea precoce a factorilor de risc și a bolilor cardiovasculare.
- Îmbunătățirea (accesului la) îngrijiri ale Bolilor Cardiovasculare de înaltă calitate, prin învățarea (studiul datelor) din date privind prevalența și (calitatea) îngrijirii, precum și determinanții socio-economiци, prin medicină personalizată sau stratificată și prin formarea forței de muncă.
- Creșterea gradului de împuternicire a pacienților în prevenția și autogestionarea Bolilor Cardiovasculare.
- Creșterea gradului de conștientizare a impactului Bolilor Cardiovasculare.

Sănătatea mintală²

Înainte de pandemia generată de COVID-19, problemele de sănătate mintală afectau aproximativ 84 de milioane de oameni din Uniunea Europeană, reprezentând unul din șase cetățeni, la un cost estimat la peste 600 de miliarde EUR (mai mult de 4% din PIB).³ Pandemia Covid-19 a accelerat numărul de persoane afectate de probleme de sănătate mintală, generând un impact și mai mare asupra calității vieții populației în Europa și la nivelul statelor membre ale UE.⁴

Recomandările raportului BNT pentru sănătatea mintală punctează următoarele:

- Sprijinirea creării condițiilor favorabile pentru sănătatea mintală și creșterea rezilienței; implementarea conceptului Sănătatea Mintală în Toate Politicile;
- Promovarea bunăstării mintale și prevenirea tulburărilor mintale;
- Îmbunătățirea accesului în timp util și echitabil la servicii de înaltă calitate;
- Protejarea drepturilor, sporirea incluziunii sociale și combaterea stigmatizării asociate cu problemele de sănătate mintală.

Principalele programe² de sprijin financiar la nivel național

Fondurile politicii de coeziune 2021-2027 („Fondul European de Dezvoltare Regională” – FEDR și „Fondul Social European Plus” – FSE+, cu un buget total de 373 de miliarde EUR) au o serie de obiective de politici generale. Acestea erau cunoscute anterior ca fonduri ESI sau ESI (fonduri structurale și de investiții europene). Aceste fonduri permit investiții în sănătate și îngrijire pe termen lung care pot fi avute în vedere în principal în cadrul a două dintre obiectivele principale ale politicii: și anume în cadrul PO1 (O Europă mai inteligentă) și PO4 (O Europă mai socială). FEDR și FSE+ pot sprijini o gamă largă de sisteme de sănătate și politici de sănătate publică, iar autoritățile naționale și regionale din țări trebuie să se asigure că proiectele fac parte dintr-o strategie mai largă de investiții și sunt legate de agenda de reforme. FEDR urmărește să promoveze dezvoltarea echilibrată a regiunilor europene, iar FSE+ sprijină crearea de locuri de muncă, educația, incluziunea socială și investițiile în capitalul uman.

² https://health.ec.europa.eu/document/download/d843d53e-c1c1-4664-b31e-febf618d011a_en?filename=eu-ncd-initiative_publication_en_0.pdf

³ Idem 2

⁴ <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/ae3016b9-en.pdf?expires=1667316714&id=id&accname=guest&checksum=CA9733AE4FBDC46CA18D947AF8F178CC>

FEDR și FSE+ pot finanța operațiuni care vizează îmbunătățirea rezilienței, accesibilității și eficacității sistemelor de sănătate, de exemplu: dezvoltarea infrastructurii sanitare (inclusiv digitală), inovarea, eficiența, consolidarea reformelor în domeniul sănătății, promovarea sănătății, prevenirea bolilor, îngrijire integrată, formarea forței de muncă din domeniul sănătății, instrumente și soluții digitale, cum ar fi telemedicina, produse și consumabile medicale, pentru a consolida reziliența sistemelor de sănătate. În plus, FSE+ poate sprijini măsuri care îmbunătățesc accesul la asistență medicală pentru persoanele aflate în vulnerabilități socio-economice iminente.

O parte din cele 373 de miliarde de euro vor fi utilizate de țări pentru investiții în sănătate, în conformitate cu prioritățile definite de autoritățile lor naționale și regionale, precum și cu recomandările specifice țării identificate în semestrul european, care va fi negociat cu Comisia Europeană.

Există încă oportunități pentru discuții cu privire la focalizarea planurilor naționale, deoarece nu toate au fost aprobate, iar această discuție trebuie făcută pe plan intern, deoarece autoritățile naționale din țări sunt, de asemenea, responsabile pentru prioritizarea, programarea și punerea în aplicare a alocărilor lor de fonduri ale Politicii de Coeziune.